

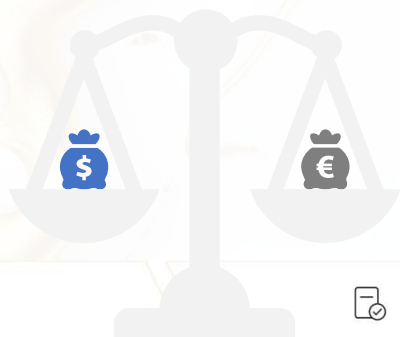
Pelkės atkūrimo planavimas

Pelkės atkūrimas prasideda nuo kruopštaus planavimo. Pirmiausia būtina nustatyti, **ar jūsų žemė yra melioruota**, ir pagal tai pasirinkti tinkamą atkūrimo strategiją.

1

Planavimo variantai

Išsiaiškinkite žemės būklę

Melioruota ar nemelioruota

Pasirinkite strategiją

Išlaikyti ar naikinti melioracijos sistemą

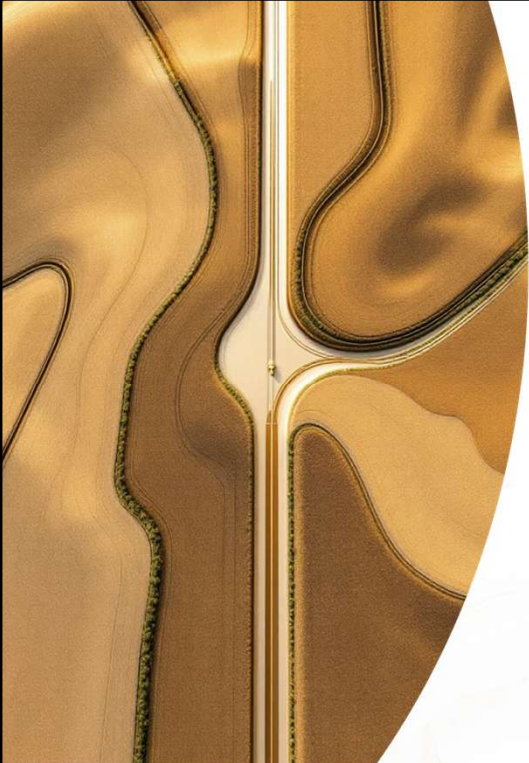

Paruoškite dokumentus

Suderinkite su institucijomis

2

1

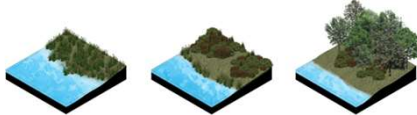
Melioruotos žemės nustatymas

Kas yra melioruota žemė?

Žemė su įrengtais melioracijos statiniais – grioviais, drenažu, slenksčiais ir kitais vandens nuleidimo įrenginiais.

Kaip patikrinti?

Duomenis rasite Lietuvos erdvinės informacijos portale www.geoportal.lt (Žemėlapiai → Melioracija).

3

PELKIŲ ATKŪRIMO PLANAVIMAS

Norėdami atkurti pelkę, pirmiausia turite išsiaiškinti, **ar Jūsų žemė yra melioruota.**

Viešai prieinamus duomenis apie melioruotus pelkių plotus, hidrotechninius (melioracijos) statinius, naujai įgyvendintus melioracijos projektus, melioracijos statinių projektų ribas galima rasti Lietuvos erdvinės informacijos portale www.geoportal.lt (žr. *Žemėlapiai* → *Viešosios paslaugos* → *Kitų temų duomenys* → *Melioracija*). Melioracijos sistemas ir jų dydį galite patikrinti portalo Mel_DR2LT duomenų bazėje. Minėtame portale taip pat galima rasti apytikslį melioracijos sistemos plotą, jeigu jūsų savivaldybėje yra nuskenuoti seni melioracijos planai (www.geoportal.lt/map/zis/)

Melioruota žemė – tai žemė, kurioje įrengti melioracijos statiniai gruntiniam vandeniui nuleisti. Atkuriant pelkę tokiuose plotuose, reikia nuspręsti, ką daryti su esama melioracijos sistema. Melioracijos sistemą sudaro melioracijos statinių grupė (grioviai, slenksčiai, greitvietės, vandens pralaidos, drenažo rinktuvai ir sausintuvai, siurblynės, tvenkinių žemės užtvankos, pylimai, drėkinimo vamzdiniai, šuliniai, vandens nuleistuvai ir kt.), ir jie yra susiję funkciniais ryšiais ir išsidėstę konkrečiame melioruotos žemės plote.

Nemelioruota žemė – tai plotas, kuriame nėra įrengtų dirbtinių sausinimo statinių (drenažo vamzdžių ar tiesių griovių). Tai apima ir tuos atvejus, kuomet sklype įrengta savavališka (oficialiai neregistruota) sausinimo sistema. Toje vietoje atkuriant pelkę, nereikia rūpintis melioracijos infrastruktūra, tačiau yra kiti svarbūs aspektai.

IA

4

2

DOKUMENTŲ RENGIMAS PELKEI MELIORUOTOJE ŽEMĖJE ATKURTI

Išsiaiškinus, kad jūsų žemė yra oficialiai melioruota, reikia įvertinti esamų melioracinių sistemų būklę. Tą galite padaryti Lietuvos erdvinės informacijos portale www.geoportal.lt (žr. *Žemėlapiai* → Viešosios paslaugos → Kitų temų duomenys → Melioracija).

Informacija apie Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius melioracijos statinių projektus, nusaustų žemių plotus, blogos būklės nusaustų žemių plotus, ir apie hidrotechnikos (melioracijos) statinius kaupiama [Lietuvos žemių melioracinės būklės ir užmirkimo skaitmeninėje duomenų bazėje Mel_DB10LT](#).

Papildomai apžiūrai pasikvieskite melioracijos specialistą (savivaldybės ar laisvai samdomą inžinierių) apžiūrėti jūsų sklypo. Jis nustatys, kokie melioracijos statiniai ir įrenginiai yra, ir ar jie veikia. Galbūt pastebėsite akivaizdžiai suirusias vietas (išplautus griovius, sulūžusius šulinius, nebeveikiančius vamzdžius).

ATSIMINKITE, KAD PLANUOJANT PELKĖS ATKŪRIMĄ, ITIN SVARBŲ VAIDMENĮ ATLIEKA SAVIVALDYBĖS.

Made with GAMMA

7

Savivaldybės vaidmuo

Atsakomybė

Yra atsakingos už valstybei nuosavybės teise priklausančių ir privačių melioracijos statinių naudojimą ir priežiūrą **patikėjimo teise**. Atkuriant pelkę melioruotoje žemėje, darbus reikia derinti su atitinkamos savivaldybės melioracijos specialistais.

Sprendimai

Sprendžia tokius klausimus kaip melioracijos statinių avariniai gedimai, dokumentų išdavimas apie sklype esančius melioracijos statinius, reikalingas technines sąlygas statinių projektavimui melioruotoje žemėje, melioruotos žemės sklypo pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimas ir kt.

Duomenys

Naudodamos Mel_DR2LT duomenis yra parengusios savo savivaldybės teritorijoje esančios melioruotos žemės ir melioracijos statinių teritorijų, kurioms taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, erdvių duomenų rinkinį (žemėlapi).

GAMMA

8

Pelkės atkūrimas melioruotoje žemėje, kai būtina išlaikyti veikiančią melioracijos infrastruktūrą

01

Įvertinkite plotą

Naudokite geoportal.lt duomenų bazę Mel_DR2LT melioracijos sistemai identifikuoti.

02

Kreipkitės į savivaldybę

Išsiaiškinkite, kokie drenažo vamzdynai ar grioviai aptarnauja kaimynines žemes. Gaukite melioracijos planą.

03

Sudarykite planą

Kartu su savivaldybėje dirbančiu ar privačiai nusamdytu melioracijos ar hidrotechnikos specialistu sudarykite planą numatykite užtvarų vietas, išlaikant veikiančius statinius kaimynams.

04

Gaukite reikiamus leidimus

Technines sąlygas, projektą ir, jei reikia, statybos leidimą.

Atkreipkite dėmesį į kitus galimus apribojimus.

Jeigu per Jūsų sklypą eina melioracijos statiniai ir įrenginiai, naudojami kitoms teritorijoms sausinti, negalima jų tiesiog užtventkti ar panaikinti, nes taip pakenktumėte kaimyninių sklypų interesams. Tokiu atveju pelkės atkūrimą reikia derinti taip, kad pagrindinė sausinimo funkcija (kaimynams) išliktų, o jūs atkurtumėte pelkę šalia melioracijos sistemos.

Made with GAMMA

9

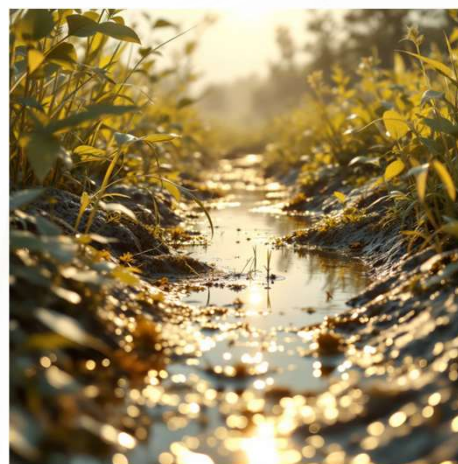
Melioracijos sistemos naikinimas

Kada galima naikinti?

- Sistema neveikia (užsikimšusi, sugriuvusi)
- Tarnavo tik jums arba kaimynams neberekalinga
- Aplinkosauginiais tikslais su kaimynų sutarimu

Būtinai žingsniai:

1. Įvertinti melioruotą plotą
2. Kreiptis į savivaldybę dėl nurašymo
3. Paruošti atkūrimo planą
4. Gauti technines sąlygas ir leidimus

Made with GAMMA

10

5

ĮSIVERTINKITE MELIORUOTOS ŽEMĖS PLOTĄ

- Viešai prieinamus duomenis apie melioruotus pelkių plotus, hidrotechninius (melioracijos) statinius, naujai įgyvendintus melioracijos projektus, melioracijos statinių projektų ribas galima rasti Lietuvos erdvinės informacijos portale www.geoportal.lt (žr. Žemėlapiai → Viešosios paslaugos → Kitų temų duomenys → Melioracija, duomenų bazė Mel_DR2LT).
- Minėtame portale taip pat galima rasti apytikslį melioracijos sistemos plotą, jeigu jūsų savivaldybėje yra nuskenuoti seni melioracijos planai (<https://www.geoportal.lt/map/zis/>).

KREIPKITĖS Į SAVIVALDYBĘ IŠSIAIŠKINTI APIE MELIORACIJOS SISTEMĄ.

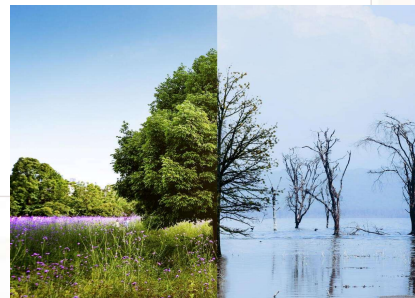
- Išsiaiškinkite, kokie drenažo vamzdiniai ar grioviai eina per Jūsų sklypą ir ar jie surenka vandenį iš kaimyninių žemių. Gaukite melioracijos plano kopiją arba schemą – tai padės suprasti, ką galima užtvindyti, o ko liesti negalima.

Be šito žingsnio nepradėkite darbų, nes nežinodami sistemos galite netyčia pakenkti visai apylinkei!

With GAMMA

11

- - Jei savivaldybės atsakymas netenkina, galite kreiptis į [Žemės ūkio agentūrą](#) (žr. Veikla → Melioracija), kuri valstybiniu lygmeniu prižiūri, kaip atliekami melioracijos darbai ir naudojami melioracijos statiniai.
- - Kartu su savivaldybėje dirbančiu ar privačiai nusamdytu melioracijos ar hidrotechnikos specialistu sudarykite planą, kaip atkursite pelkę, nepažeisdami veikiančių melioracijos statinių ir įrenginių. Plane turi būti numatyta, kur ir kokias darysite užtvaras (užtvankėles), ir kur paliksite vandens tekėjimo kelius. Būtinai pažymėkite, kurios melioracinės sistemos dalys turi toliau funkcionuoti, kad vėliau darbuose jų per klaidą neužverstumėte.

6

12

PASITARKITE SU SPECIALISTAIS DĖL SPRENDIMŲ

Jeigu paaiškėja, kad per jūsų sklypą einantis rinktuvų aptarnauja ir kitus plotus (pvz., nuveda vandenį nuo kelių žemės sklypų, taip vadinamas "**bendro naudojimo drenažo rinktuvos**"), teks ieškoti inžinerinio sprendimo. Savivaldybės melioracijos specialistai privalo juos saugoti, išduoti melioracijos technines sąlygas. Galimi variantai:

- - Palikti rinktuvą veikti, o pelkės atkūrimą vykdyti šalia esamo rinktuvo ar griovio. Pavyzdžiui, atkuriamoje pelkėje galima užtventti tik mažesnius, šoninius griovelius ar sausintuvus, o pagrindinį griovį ar vamzdį palikti atvirą arba įrengti jame pralaidą (vamzdį) tinkamame aukštyje, kad vanduo iš kaimynų galėtų toliau nutekėti.
- - Rekonstruoti melioracijos sistemą, kad ji nepatektų į pelkės teritoriją. Pavyzdžiui, įrengti naują griovį ar vamzdį aplink atkuriamą pelkę, sujungiant jį su bendru rinktuvu už pelkės ribų. Taip vanduo iš kaimynų tekės nauju keliu, o jūsų sklype esantį rinktuvą (ar griovį) galėsite užtventti. Tokiam sprendimui reikės projekto ir suderinimo su savivaldybe.

Made with GAMMA

13

GAUKITE REIKIAMUS SUTIKIMUS AR LEIDIMUS.

Turėdami parengtą planą, kreipkitės į savivaldybės administraciją ir išdėstykite, ką norite daryti. Dažnai smulkios melioracijos pertvarkymus (pvz., užtvankėlių pylimui grioviuose) pakanka suderinti su savivaldybe ir gauti jos išduodamas technines sąlygas melioracijos inžineriniams statiniams pertvarkyti.

Savivaldybės leidimui didesniems pertvarkymams gauti, reikės:

- Savivaldybių specialistų išduotų techninių sąlygų.
- Techninio darbo projekto. Melioracijos statinių pertvarkymą pagal savivaldybių specialistų paruoštas technines sąlygas rengia atestuoti hidrotechnikos ar melioracijos projekto vadovai.
- Papildomai gali prireikti gauti ir statybos leidimą. Statybą leidžiantys dokumentai yra privalomi, statant naujus ir rekonstruojant esamus melioracijos statinius. Melioracijos statinių remontui ir griovimui (išardymui) statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas.

Made with GAMMA

14

7

Svarbūs apribojimai

Medžių kirtimas

Žemės ūkio paskirties žemėje reikia **savivaldybės aplinkos apsaugos skyriaus leidimo** kirsti saugotinus medžius.

Miško žemė

Užliejant miško žemę, kreipkitės į **Valstybinę miškų tarnybą** dėl miškotvarkos projekto pakeitimo.

Saugomos teritorijos

Kreipkitės į **Saugomų teritorijų tarnybą** dėl gamtotvarkos, rūšių apsaugos ar veiksmų planų.

Upių tvenkimas

Patikrinkite [Lietuvos upių, ežerų ir tvenkinių kadastrę](#), ar griovys nėra ištiesintas upelis. Upes tvenkti draudžiama.

Made with GAMMA

15

ATKREIPKITE DĖMESĮ Į KITUS GALIMUS APRIBOJIMUS

- Jei kirsite medžius ar krūmus užpelkėjusioje dalyje žemės ūkio paskirties žemėje, reikės leidimo (savivaldybės aplinkos apsaugos skyriaus) kirsti saugotinus medžius.
- Jei atkuriant pelkę bus užliejama miško žemė, žemės savininkui gali tekti inicijuoti vidinės miškotvarkos projekto pakeitimą, šiuo klausimu reikia kreiptis į Valstybinę miškų tarnybą. Pagal įstatymus, tyčia iškirsti ar sunaikinti mišką be leidimo negalima. Hidrologinis pažeistos pelkės atkūrimas gali turėti tiesioginę (medynų kirtimas atveriant plynę ir t.t.) ar netiesioginę (medynų išdžiūvimas dėl pakilusio vandens lygio) įtaką medynams.
- Jei atkuriamą teritoriją yra įtraukta į saugomų teritorijų tinklą, reikia kreiptis į Saugomų teritorijų tarnybą, kadangi keičiant vietovės hidrologinį režimą, būtina atsižvelgti į specifinius tikslinių rūšių ar buveinių poreikius. Ši tarnyba informuos, ar reikia, ir kokio tipo planavimo dokumentus rengti (gamtotvarkos planas, rūšių apsaugos planas, veiksmų planas ar kt.).
- Nors pelkės atkūrimas (vandens lygio pakėlimas) aplinkosaugos požiūriu gera iniciatyva, vis tik verta iš anksto informuoti savivaldybės aplinkos apsaugos skyrį apie planuojamus darbus. Taip apsisaugosite ir vėliau nekils nesusipratimų. Įsitikinkite, kad griovys, kurį planuojama tvenkti, nėra iš tikrųjų ištiesintas upelis (tik įformintas po ištiesinimo kaip sausinimo griovys). Tai galite padaryti [Lietuvos upių](#), ežerų ir tvenkinių kadastrę. Upes tvenkti Lietuvoje draudžiama, išskyrus išskirtiniais atvejais, nurodytais Vandens įstatyme ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.

Made with GAMMA

16

8

Nemeliuotos žemės atkūrimas

Įvertinkite reljefą

Išsiaiškinkite vandens nutekėjimo kelius, žemiausias vietas ir natūralius griovėlius.

Sudarykite planą

Pažymėkite užpilamus griovius, užtvankų vietas. Konsultuokitės su specialistais.

Patikrinkite apribojimus

Medžių kirtimo, miško žemės, saugomų teritorijų ir upių tvėnkimo leidimai.

Made with GAMMA

17

KAI NEBŪTINA IŠLAIKYTI FUNKCIONUOJANČIOS MELIORACIJOS INFRASTRUKTŪROS

Toks atvejis apima situaciją, kai jūsų sklype yra drenažo statiniai ir įrenginiai (vamzdžiai, grioviai), bet jie praktiškai nebeatlieka savo funkcijos – melioracijos sistema yra neveikianti (užsikimšusi, sugriuvusi) ir ji tarnavo tik jums arba tarnavo ir kaimyniniams sklypams, tačiau jiems tas drenažas nebereikalingas.

Gali būti ir taip, kad melioracijos sistema yra veikianti, tačiau dėl aplinkosauginių priežasčių su kaimynų sutarimu, norima ją naikinti.

- Išsiaiškinkite, ar melioracijos sistema yra įtraukta į valstybės apskaitą kaip prižiūrimas turtas. Paprastai savivaldybė turi duomenis, ar jūsų sklypo drenažas yra registruotas kaip valstybės melioracijos objektas. Jei taip, vien tik savo nuožiūra melioracijos sistemos naikinti negalėsite, reikės oficialių žingsnių ją "išregistruoti" arba nurašyti.
- Kreipkitės į savivaldybę dėl melioracijos statinių nurašymo (išregistravimo). Jeigu paaiškėjo, kad sistema neveikia ir yra blogos būklės, reikia formalizuoti jos "nurašymą". Kreipkitės į savivaldybę su prašymu nurašyti melioracijos statinius ir įrenginius jūsų sklype. Savivaldybės įformina jų išregistravimą, o tai reiškia, kad drenažo sistemos bus oficialiai pripažintos nebeeksploatuojamomis.
- Paruoškite atkūrimo darbų planą. Dabar, kai teisiškai netrukdo melioracija, galite planuoti pelkės atkūrimo darbus. Sudarykite planą: pažymėkite, kurie grioviai bus užpilti arba užtvankinti, kur galima užkasti drenažo vamzdžius (pvz., užkemšant vamzdžio galus), kur bus pagrindinės vandens sulaikymo vietos. Numatykite, kokias darysite užtvankas (užtvankėles). Verta pasamdyti hidrotechnikos ar melioracijos inžinierių, kad patartų, kur ir kokias geriausia įrengti užtvankas ar užtvankas.

• Melioracijos statiniai gali būti nurašyti, tik jei jų panaikinimas nesukels žalos kaimynams ar aplinkai, ir gavus savivaldybės melioratorių sutikimą. Savivaldybė įsitikins, kad Jūsų sprendimas atkurti pelkę nepažeis kitų interesų (kad, pavyzdžiui, kaimyno laukas nepradės netyčia pelkėti).

9

18

- Gaukite reikiamus sutikimus ar leidimus. Turėdami parengtą planą, kreipkitės į savivaldybės administraciją. Smulkius melioracijos pertvarkymus (pvz., užtvankelių pylimui grioviuose) pakanka suderinti su savivaldybe ir gauti jos išduodamas technines sąlygas. Savivaldybės leidimui didesniems pertvarkymams gauti, reikės:
  - 1) Savivaldybių specialistų išduotų techninių sąlygų.
  - 2) Techninio darbo projekto. Melioracijos statinių pertvarkymą pagal savivaldybių specialistų paruoštas technines sąlygas rengia atestuoti hidrotechnikos ar melioracijos projekto vadovai.
- 3) Papildomai gali prireikti gauti ir statybos leidimą. Jei kasite ar formuosite pylimus, galbūt reikia statybos leidžiančio dokumento (tačiau paprastos, neaukštos užtvartos ar užtvankos grioviuose dažnai priskiriamos nesudėtingiems statiniams ir jiems įrengti leidimo nereikalaujama). -
  - **Atkreipkite dėmesį į kitus galimus apribojimus (jei taikoma) ir gaukite reikiamus leidimus ir sutikimus. Nors melioracijos atžvilgiu Jūsų veiksmai laisvesni, vis tiek pasitikrinkite, ar nereikia leidimų konkrečioms darbams:**
    - Jei kirsite medžius ar krūmus užpelkėjusioje dalyje žemės ūkio paskirties žemėje, reikės leidimo (iš savivaldybės aplinkos apsaugos skyriaus) kirsti saugotinus medžius.
    - Jei atkuriant pelkę bus užliejama miško žemė, žemės savininkui gali tekti inicijuoti vidinės miškotvarkos projekto pakeitimą ir šiuo klausimu reikia kreiptis į Valstybinę miškų tarnybą. Pagal įstatymus, tyčia iškirsti ar sunaikinti mišką be leidimo negalima. Hidrologinis pažeistos pelkės atkūrimas gali turėti tiesioginę (medynų kirtimas atveriant plynę ir t.t.) ar netiesioginę (medynų išdžiūvimas dėl pakilusio vandens lygio) įtaką medynams.
    - Jei atkuriamą teritoriją yra įtraukta į saugomų teritorijų tinklą, reikia kreiptis į Saugomų teritorijų tarnybą, kadangi keičiant vietovės hidrologinį režimą, būtina atsižvelgti į specifinius tikslinių rūšių ar buveinių poreikius. Ši tarnyba informuos, ar reikia ir kokio tipo planavimo dokumentus rengti (gamtotvarkos planas, rūšies apsaugos planas, veiksmų planas ar kt.).
  - Nors pelkės atkūrimas (vandens lygio pakėlimas) aplinkosaugos požiūriu gera iniciatyva, vis tik verta iš anksto informuoti savivaldybės aplinkos apsaugos skyrių apie planuojamus darbus. Taip apsisaugosite ir vėliau nekils nesusipratimų. Įsitikinkite, kad griovys, kurį planuojama tvenkti, nėra iš tikrųjų ištiesintas upelis (tik po ištiesinimo įformintas kaip sausinimo griovys). Tai galite padaryti [Lietuvos upių](#), ežerų ir tvenkinių kadastru. Upes tvenkti Lietuvoje draudžiama, išskyrus išskirtiniais atvejais, nurodytais Vandens įstatyme ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.

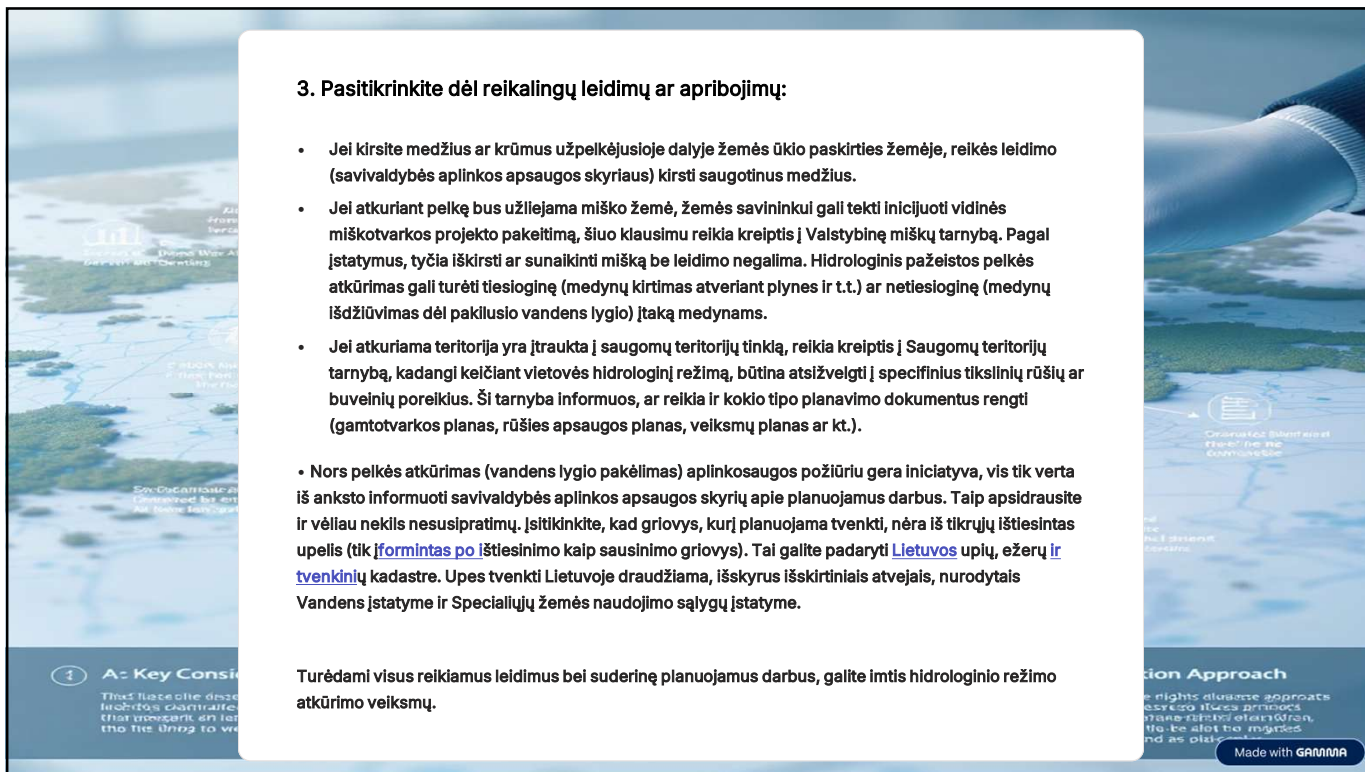
DOKUMENTŲ RENGIMAS PELKEI NEMELIORUOTOJE ŽEMĖJE ATKURTI

Atkuriant pelkę nemelioruotoje žemėje, nereikia rūpintis valstybine melioracijos infrastruktūra, tačiau yra kiti svarbūs aspektai. Svarbiausias tikslas šioje situacijoje – atkurti natūralų vandens lygį ir sulaikyti vandenį sklype, kad susidarytų pelkė. Numatomi tokie žingsniai:

- 1. Įvertinkite vietovės reljefą ir vandens režimo sąlygas.
- 2. Sudarykite darbų planą.
- 3. Pasitikrinkite dėl reikalingų leidimų ar apribojimų.

1. Įvertinkite vietovės reljefą ir vandens režimo sąlygas. Apeikite sklypą ir išsiaiškinkite, kur vanduo nuteka. Net nemelioruotoje žemėje gali būti natūralių griovelių, kuriais vanduo ištektų iš būsimos pelkės. Suraskite žemiausias vietas – galbūt sklypo pakraštyje teka nedidelis upelis arba iškastas senas melioracijos griovys (nebūtinai oficialiai registruotas).

2. Sudarykite planą: pažymėkite, kurie "sausinamieji grioviai" bus užpilti arba užtventkti, kur galima užkasti drenažo vamzdžius, kur bus pagrindinės vandens sulaikymo vietos. Numatykite, kokias darysite užtvartas (užtvankėles). Esant poreikiui, konsultuokitės su melioracijos, hidrotechnikos arba gamtos saugos specialistais.

3. Pasitikrinkite dėl reikalingų leidimų ar apribojimų:

- Jei kirsite medžius ar krūmus užpelkėjusioje dalyje žemės ūkio paskirties žemėje, reikės leidimo (savivaldybės aplinkos apsaugos skyriaus) kirsti saugotinus medžius.
- Jei atkuriant pelkę bus užliejama miško žemė, žemės savininkui gali tekti inicijuoti vidinės miškotvarkos projekto pakeitimą, šiuo klausimu reikia kreiptis į Valstybinę miškų tarnybą. Pagal įstatymus, tyčia iškirsti ar sunaikinti mišką be leidimo negalima. Hidrologinis pažeistos pelkės atkūrimas gali turėti tiesioginę (medynų kirtimas atveriant plynės ir t.t.) ar netiesioginę (medynų išdžiūvimas dėl pakilusio vandens lygio) įtaką medynams.
- Jei atkuriamą teritoriją yra įtraukta į saugomų teritorijų tinklą, reikia kreiptis į Saugomų teritorijų tarnybą, kadangi keičiant vietovės hidrologinį režimą, būtina atsižvelgti į specifinius tikslinių rūšių ar buveinių poreikius. Ši tarnyba informuos, ar reikia ir kokio tipo planavimo dokumentus rengti (gamtotvarkos planas, rūšies apsaugos planas, veiksmų planas ar kt.).
- Nors pelkės atkūrimas (vandens lygio pakėlimas) aplinkosaugos požiūriu gera iniciatyva, vis tik verta iš anksto informuoti savivaldybės aplinkos apsaugos skyrių apie planuojamus darbus. Taip apsisaugosite ir vėliau nekils nesusipratimų. Įsitikinkite, kad griovys, kurį planuojama tvenkti, nėra iš tikrųjų ištiesintas upelis (tik [formintas po ištiesinimo](#) kaip sausinimo griovys). Tai galite padaryti [Lietuvos](#) upių, ežerų ir [tvenkinių](#) kadastre. Upes tvenkti Lietuvoje draudžiama, išskyrus išskirtiniais atvejais, nurodytais Vandens įstatyme ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.

Turėdami visus reikiamus leidimus bei suderinę planuojamus darbus, galite imtis hidrologinio režimo atkūrimo veiksmų.

Hidrologinio režimo atkūrimo priemonės

Griovių patvenkimas

Durpinės užtvartos, medienos plokščių, spraustasienių ar kompleksinės pertvaros.

Reguliuojamos užtvankos

Su vandens pralaidomis – tinka tolimesnei ūkinei veiklai (šienavimui, pelkininkystei).

Griovių užpylimas

Sausinimo griovių užpylimas gruntu išilginiame profilyje.

Pylimų įrengimas

Vandenį sulaikantys pylimai aptvertiems plotams su reguliuojamu vandeniu.

Darbų laikas ir medžiagos

Optimalus laikas

Hidrologinio režimo atkūrimo darbus rekomenduojama vykdyti **nuo rugpjūčio 1 d. iki kovo 15 d.**, atsižvelgiant į paukščių perėjimo sezoną.

Esant galimybei, darbus geriausia įgyvendinti šaltuoju metų laiku, susiformavus įšalui.

Medžiagų pasirinkimas

Pirmenybė teikiama **natūralioms medžiagoms** – durpėms ir medienai.

Sudėtingesnės konstrukcijos reikalingos mažinant kaimyninių teritorijų užliejimo riziką arba planuojant tolimesnę ūkinę veiklą.

Svarbiausias tikslas – sumažinti melioracijos griovių sausinamąjį poveikį ir atkurti natūralų vandens lygį pelkėje.

23

Atkurta pelkė

Sėkmingai atkūrus pelkę, sugrąžinama natūrali hidrologija, atgaivinama gyvybinga ekosistema ir atkuriamos kritiškai svarbios gamtinės funkcijos. Atkurta pelkė tampa vešli habitat ir svarbia grandimi kovoje su klimato kaite.

- Biologinės įvairovės sugrįžimas**

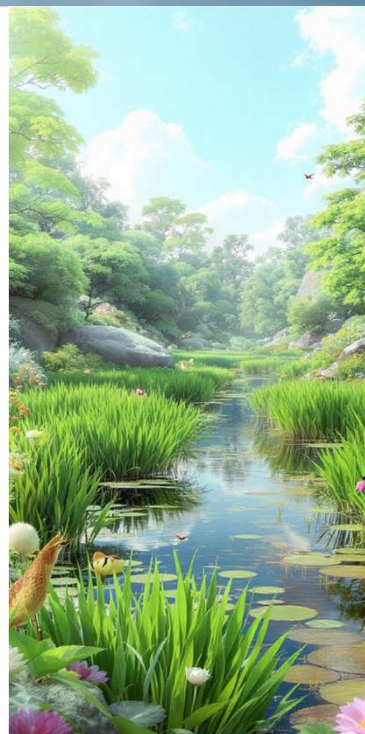
Sudaromos sąlygos retoms augalų ir gyvūnų rūšims klestėti, kuriamos naujos buveinės.

- Klimato kaitos švelninimas**

Pelkės efektyviai kaupia anglį, mažindamos šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį atmosferoje.

- Vandens kokybės gerinimas**

Pelkės veikia kaip natūralūs filurai, valantys vandenį nuo teršalų ir palaikantys vandens telkinį pusiausvyrą.

12

24

Ačiū už dēmes!